

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Ndt/13/2018
Identifikačné číslo spisu: 8717011258
Dátum vydania rozhodnutia: 22. mája 2018
Meno a priezvisko: JUDr. František Mozner
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8717011258.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Františka Moznera a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci proti odsúdenému N. F. pre zločin krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 22. mája 2018 v Bratislave o návrhu odsúdeného N. F. na odňatie veci Krajskému súdu v Prešove takto

r o z h o d o l :

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. trestná vec odsúdeného N. F. vedená na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 7Tos/7/2018 sa tomuto súdu neodníma.

O d ô v o d n e n i e

Na Okresnom súde Poprad bolo pod sp. zn. 5Nt/16/2017 vedené konanie o návrhu obvineného N. F. z 25. októbra 2017 na povolenie obnovy konania skončeného rozsudkom tohto súdu z 18. januára 2010, sp. zn. 6T/32/2008, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 29. marca 2010, sp. zn. 3To/7/2010. O tomto návrhu obvineného bolo rozhodnuté uznesením Okresného súdu Poprad z 28. februára 2018, sp. zn. 5Nt/16/2017, tak, že podľa § 400 ods. 1 Tr. por. mu súd vyhovel a súčasne zrušil výrok o treste, ktorým bol obvinenému podľa § 345 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 41 ods. 2 Tr. zák. a § 38 ods. 7 Tr. zák. uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere osem rokov, na ktorého výkon bol zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia, ako aj ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Obvinený pritom podaním z 18. januára 2018 (postúpeným Okresnému súdu Poprad z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 6. februára 2018) požiadal o odňatie všetkých jeho trestných vecí Okresnému súdu Poprad aj Krajskému súdu v Prešove a ich prikázanie inému súdu toho istého stupňa v stredoslovenskom alebo západoslovenskom kraji, resp. priamo najvyššiemu súdu. Predmetnú žiadosť odôvodnil porušovaním jeho ústavných práv zaujatými sudcami týchto súdov. V tejto súvislosti poukázal na priateľské vzťahy B. F., ktorý sa mu chce pomstiť, so sudcami týchto súdov, ďalej na jeho súdny spor so sudcom Okresného súdu Poprad JUDr. Pavlom Rothom a s prokurátorkou Kačirekovou z Okresnej prokuratúry Poprad a na svoj pomer so sudkyňou JUDr. Máriou Petruškovou, s ktorou sa rozišiel v zlom a ktorá ho za to z pomsty odsúdila. Následne podaním doručeným Okresnému súdu Poprad 15. februára 2018 vzniesol obvinený námietku zaujatosti aj v tejto a to voči predsedníčke senátu JUDr. Márii Petruškovej s návrhom, aby táto jeho trestná vec bola odňatá Okresnému súdu Poprad a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa. Tento svoj návrh

odôvodnil osobnou averziou predsedníčky senátu, ktorá sa prejavila v iných jeho trestných veciach, v ktorých v minulosti rozhodovala, osobnými spormi s ňou, ako aj jej blízkym vzťahom k sudcovi tohto okresného súdu JUDr. Pavlovi Rothovi, s ktorým bol v súdnom spore a požadoval od neho 500.000,-eur. Zdôraznil pritom, že obaja títo sudcovia majú za dlhé roky pôsobenia na tomto okresnom súde vybudované pevné (priateľské a rodinné) väzby s celým súdom. Zároveň navrhol vec odňať aj Krajskému súdu v Prešove z dôvodov jeho zaujatosti a predpojatosti ako celku, ktoré však v tomto podaní bližšie neodôvodnil. Na základe takto vznesenej námietky zaujatosti okresný súd najprv uznesením z 19. februára 2018, sp. zn. 5Nt/16/2017, rozhodol podľa § 32 ods. 3 Tr. por. o nevyklúčení predsedníčky senátu JUDr. Márie Petruškovej z vykonávania úkonov trestného konania v tejto veci. Proti tomuto uzneseniu podal obvinený sťažnosť, v ktorej okrem iného poukázal na to, že námietku zaujatosti, ktorú uplatnil voči celému Krajskému súdu v Prešove, treba považovať za návrh na delegáciu veci. Na tejto sťažnosti zotrval obvinený aj potom, čo okresný súd vyššie zmieneným uznesením, proti ktorému sa práva na podanie sťažnosti vzdal, vyhovel jeho návrhu na povolenie obnovy konania. Následne Krajský súd v Prešove ako súd príslušný na rozhodnutie o podanej sťažnosti obvineného predložil vec spolu s vyjadreniami všetkých jeho sudcov Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o návrhu obvineného na odňatie a prikázanie veci. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd príslušný podľa § 23 ods. 1 Tr. por. preskúmal návrh obvineného na odňatie a prikázanie veci, vyjadrenia jednotlivých sudcov, ako aj predložený spisový materiál a dospel k záveru, že v predmetnej veci neexistuje dôležitý dôvod na jej odňatie Krajskému súdu v Prešove. Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený. Odňatie veci príslušnému súdu a jej prikázanie inému (miestne nepríslušnému) súdu je opatrením výnimočným, pretože predstavuje prielom do Ústavou Slovenskej republiky garantovaného práva, že nikto nemôže byť odňatý jeho zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Hoci zákon v citovanom ustanovení bližšie nevy vymedzuje dôležité dôvody odôvodňujúce delegáciu veci, pri ich posúdení, aj so zreteľom na vyššie uvedený ústavný princíp zákonného sudcu, je nutné vychádzať z toho, či u miestne príslušného súdu možno zabezpečiť dodržanie základných zásad trestného konania a vylúčiť akékoľvek opodstatnené pochybnosti o nestrannosti súdu. Jedným z takýchto dôvodov je i prípad vylúčenia všetkých sudcov príslušného súdu z rozhodovania konkrétnej veci. Preto základná otázka, ktorú musel najvyšší súd v posudzovanej veci vyriešiť, je, či z vykonávania úkonov trestného konania v nej sú vylúčení všetci sudcovia Krajskému súdu v Prešove. Pritom platí, že ak je dôležitým dôvodom, o ktorý sa návrh na odňatie a prikázanie veci opiera, námietka zaujatosti smerujúca voči všetkým sudcom konajúceho súdu, najbližšie spoločne nadriadený súd posudzuje takýto dôvod v zmysle ustanovení § 31 ods. 1 až 3 a § 32 ods. 6 Tr. por. V nadväznosti na to treba potom zdôrazniť, že i keď zákon nespája vylúčenie sudcov z pojednania a rozhodovania veci iba so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale dôvodom takéhoto rozhodnutia je čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti, nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu predstavuje výnimku z už zmieneného ústavného princípu, že nikto (teda žiadna zo strán trestného konania, ktorá môže byť rozhodnutím priamo dotknutá) nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi. Inak povedané, sudcu možno vylúčiť z pojednávania a rozhodovania pridelenej veci len výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo, resp. ktoré vzbudzujú dôvodné pochybnosti, že jeho rozhodnutie tieto požiadavky spĺňať nebude. Pri posudzovaní (ne)zaujatosti sudcu sa pritom uplatňuje jednak subjektívny prístup, ktorý vychádza prioritne (no nie iba) z osobného presvedčenia konkrétneho sudcu, ktorého osobná nezaujatosť (nestrannosť) sa predpokladá až dovtedy, kým sa nepreukáže opak, a jednak prístup objektívny, ktorý vyplýva z požiadavky, aby spravodlivosť bola nielen vykonávaná, ale musí sa i zdať, že je vykonávaná, a ktorého cieľom je preveriť, či existujú nejaké overiteľné skutočnosti spôsobilé vzbudiť pochybnosti o nezaujatosti sudcu. Aj pri uplatnení druhého kritéria ale platí, že pri rozhodovaní o tom, či je v konkrétnom prípade daný legitímny dôvod k obavám, že niektorý sudca nie je nestranný, môže byť stanovisko strán trestného konania, prípadne dotknutého sudcu síce dôležité, nie je ale rozhodujúce. Rozhodujúcim je to, či takáto obava môže byť považovaná za objektívne oprávnenú (primerane napr. rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Hauschildt proti Dánsku z 24. mája 1989 a vo veci D. N. proti Švajčiarsku z 29. marca 2001). Povedané inými slovami, aj pri posudzovaní tzv. javovej stránky nestrannosti sudcu je podstatnou reálna existencia objektívnych okolností, ktoré by mohli viesť k pochybnostiam, že sudca disponuje

určitým - nie nezaujatým vzťahom k veci, stranám alebo ich zástupcom. Obava z absencie nestrannosti sudcu sa preto musí zakladať na konkrétnych, preukázateľných a dostatočne závažných skutočnostiach. Vychádzajúc z vyššie uvedených všeobecných východísk je v posudzovanej veci rozhodujúcim zistenie najvyššieho súdu vyplývajúce z vyjadrení jednotlivých sudcov krajského súdu, že sa necítia byť zaujatí, keďže nemajú žiadny pomer či už k veci, obvinenému, prípadne iným stranám trestného konania, ktorý by odôvodňoval ich vylúčenie. Odsúdený pritom nepredložil nijaký dôkaz o opaku, keďže jeho námietky voči Krajskému súdu v Prešove spočívajú iba vo všeobecnom konštatovaní jeho zaujatosti a predpojatosti. Vyššie uvedené dôvody viedli najvyšší súd k záveru, že sudcovia Krajského súdu v Prešove nie sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania v posudzovanej veci a teda niet žiadneho dôležitého dôvodu na odňatie tejto veci príslušnému súdu a jej prikázanie inému súdu rovnakého druhu a stupňa. Pre úplnosť sa žiada dodať, že o návrhu obvineného na odňatie veci Okresnému súdu Poprad najvyšší súd nemohol rozhodnúť, keďže konanie pred ním v úvode zmieným uznesením skončilo.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.